

No 42

20.10.2011

HINTA

4,50

Hinta
vain

2,95

VETERAANIEN KUNTOUTUS

Rahat loppuivat 260 kunnassa – ministeri tyrmistyi

MAFIAN JAHTAAMA
Suomessa ilman
turvamiehiä

ÄITI AMMA
Kymmenien
miljoonien
lahjoittaja

EERO AARNIO
Muotoilijagurun
designkoti

SAFARI
Leijonien
lemmenleikit

8 julkkista
avautuu
Twitterissä

TERVEYS
Marionin
astma ärtyi
avioerosta

RUOKA
Jälkiruokaa
juustoloista

**Pedro Hietanen työskenteli
Sorsakosken kanssa loppuun asti**

”TOPIN LÄHTÖ JÄTTI AUKON MAAILMAAN”

VIIKON TV-OHJELMAT • 5 SIVUA RISTIKOITA • VIIKKOHOROSKOOPPI

A-lehden

DESIGNERO

Design. Muotoilija Eero Aarnion Pallotuolia pidettiin vuonna 1962 vallankumouksellisena. Mikään ei pidättele professoria vieläkään.

TEKSTI MERI ESKOLA
KUVAT PEKKA ELOMAA

Muotoilijaprofessori Eero Aarnio, 79, loikkii aamukymmeneltä vastaan Veikkolan-kotinsa eteisessä.
– Ette arvaakaan, mitä olen jo tänä aamuna piirtänyt Alessille! Sain idean, joka melko varmasti menee tuotantoon.
Tällainen on Suomen tunnetuimman huonekalun suunnittelut design-nero: täynnä energiaa, ideoita ja leikkisää luomisvoimaa.

Italialaiselle Alessi-muotoilufirmalle tehty ensimmäinen Eero Aarnio -sarja on juuri valmistunut. Aroma-mortteli, Diva-juomakannu, Citrus-puristin ja Mouse-pullonavaaja nähdään tutuissa Aarnio-väreissä: mustana, valkoisena, punaisena ja vihreänä.

Itse asiassa mitään "Aarnion punaista" tai Pastilli-tuo-

leista tuttua vihreää ei ole olemassakaan, sillä mistään värikartoista niitä ei löydy. Ei edes professorin omista.

– Itsekin ihmettelen, mikä värisävy se vihreä oikein on. Pyysin tuolifirmalta palan muovilevyä, ja kun minun tarvitsee määritellä "pastillin vihreä", otan rautasahan esiin ja lähetän vihreästä muovilevystä palasen, Aarnio hymyilee.

KUN SUUNNITTELIJA NÄKI Diva-kannun pahvipakkaukset ensimmäisen kerran, hän hämmästyí. Alessin tehdas oli päätynyt Aarnion tietämättä samanlaiseen ratkaisuun kuin professori tuoreimmassa työssään, juuri markkinoille tuodussa Valion täysmaitopurkissa.

– Piirtämäni lehmä kiertää maitopurkin kolmea sivua. Kun laittaa kolme purkkia vierekkäin, saa kokonaisen lehmän. Lapset varmasti ihastuvat tähän aamiaispyödyssä.

Eero Aarnion suosi-
maa puhdasta kirk-
kaanpunaista ei löydy
värikartoista.

– Minulle kerrottiin,
että punaiseni on
melkein sama kuin Co-
ca-Colan ja Ferrarin.
Ostin Ferrari-kirjan ja
leikkaan sen kansipa-
perin takaliepeestä
paloja aina, kun teh-
taat pyytävät väri-
määrittelyä.

– Muistan ikuisesti lehmän pitkän, karheen kielen. Se tuntui kuin raspilla olisi vedetty pientä kättä pitkin.

YHTEISTYÖ ALESSIN KANSSA alkoi, kun Eero Aarnio sai sähköpostin muotoilufirman omistajalta **Alberto Alessilta**. ”Rakas Eero, olen rakentamassa omakotitaloa. Vaimoni **Laura** haluaisi istua keittiössä sinun Kupla-tuolissasi ja katsella, kun teen ruokaa. Mistähän niitä saa? P.S. Olisiko sinulla mitään Alessille?”

Aarnio suunnitteli siitä paikasta Alessille 15 ideaa ja lähti Italiaan esittelemään työpiirustukset toimitusjohtajalle, jolle lähetetään tuhansia ideoita vuosittain. Kun Alberto Alessin kasvoille levisi hymy, Aarnio tiesi onnistuneensa.

– Italialaiset ovat aina olleet niin luova kansa, että se vaan on minun maani. Alberto näkee, mitä osaan – me ollaan kaksi ukkoa, joilla synkkaa. Hän myös sparraa minua, että pystyn parempaan, Aarnio hymyilee.

Nyt Alessi–Aarnio-yhteistyön ensimmäinen kokoelma on myynnissä. Seuraava on jo tuotannossa, ja lisää tulee.

Kun Aarnio käy Pohjois-Italiassa tervehtimässä uutta yhteistyökumppaniaan, hän syö illallista Alessin huvilalla ja köpöttelee Alberton kanssa kellariin hakemaan tämän omista rypäleistä tehtyä viiniä.

– Italialaiset johtajat ovat niin erilaisia, ne ottavat suoraan yhteyttä. Suunnittelutoimisto Magisinkin johtaja tuli tänne Suomeen pyytämään, että tekisin jotain lapsille. Niin syntyi Me Too -kokoelma.

Aarnio kehui italialaisjohtajien aktiivisuutta myös **Tina Cavenin** ohjaamassa Yleisradion dokumenttielokuvassa *Eero Aarnio – Myhäilevät muodot*. Seuraavana päivänä Veikkolassa soi puhelin.

– Kuopiolaisen korufirman Saurumin toimitusjohtaja **Mikko Räsänen** soitti ja sanoi, että ”kun sä morkkaat suomalaisjohtajia, niin mitä jos tekisit koruja meille?” Minulla oli ehto, että he toteuttavat ensin suunnittelemani korupuun. Sen jälkeen teen heille koruja.

Nyt Saurumin Lumoava-kokoelmassa on Aarniolta muun muassa hopeiset Doggy- ja Pony-korut, Bubble-korvakorut sekä Swan-riipus.

– Aarnio täydentää tyylillään ajattelumaailmaamme. Hänen mallistonsa on suomalaista muotoilua vaille vertaa, Lumoavan suunnittelija **Eelis Aleks** kehuu.

Eero Aarnion suunnittelema noin 200 neliön talo laajeni pari vuotta sitten 56 neliön työtilalla.

Etualalla Aarnion Screw Table, taustalla osa Tupla Kupla-valaisinsarjasta.

Myös Diva-kannun pakkaukset muodostavat kokonaisuuden.

Idea Valiolle syntyi samalla tavalla kuin muutkin Aarnion työt, hetkessä. Kun Valion tilaustyö oli mainostoimistossa esitelty suunnittelijalle, Aarnio tiesi jo ulko-ovesta poistuessaan, mitä aikoo purkkiin piirtää.

– Minulle tuli lehmä heti mieleen. Ja koska maidosta saa energiaa, piirsin purkkiin 15 tuotettani: sitä, mitä energialla saadaan aikaan. Maitopurkin kuvat ovat ihan hand made. Piirsin pienennetyt kuvat tuotteistani itse lyijykynällä.

Lehmät ovat Aarniolle tuttuja sota-ajalta. Vuonna 1942 kaupunkilaispoika lähetettiin maalle Helsingin-pommituksia pakoon. Onneksi mukaan tuli sattumalta kaveri samasta talosta, ja hänen kanssaan Eero ajoi lehmiä iltalypsyllä kotiin ja huiski risuilla hyttysiä pois lehmien kimpusta.

YKSI AARNION MESTARITEOKSISTA on kiistatta hänen ja Pirkko-vaimon koti Veikkolassa.

Amerikkalaisarkkitehti **Frank Lloyd Wrightin** hengessä suunniteltu yksikerroksinen talo levittäytyy järven rannalla kolmeen tasoon noin 200 neliömetrin verran – tarkkaa pinta-alaa ei tiedä suunnittelijakaan. Pari vuotta sitten Aarnio rakensi taloon vielä 56 neliön lisäsiiven työtilaksi.

Talo on 55 vuotta naimisissa olleen pariskunnan 17. koti, jossa on asuttu vuodesta 1989. Pitkä matka on tullu ensimmäisestä yhteisestä vuokratodista Helsingin Bulevardilla, jonka 17 neliömetriin saatiin mahtumaan parisänky, Aarnion iso työpöytä ja Pirkon kangaspuut!

Vaikka Aarnioiden koti on valkoisine pintoineen ja alkuperäisine designtuoleineen suunnittelijaprofessorin elämäntyön ilotulitus, myös vaimon kädenjälki ja läsnäolo näkyvät.

– Tuo kaivonrenkaista tehty suihku on Pirkon idea. Ja noita hopeoituja, tasavallan presidentiltä saatuja kukkia vaimo ei suostu ottamaan alas katosta, Aarnio huokaa.

Pihan perältä järven rannasta löytyy savusauna, joka on toinen Aarnion rakentama. Ensimmäinen löytyy kälyn mökiltä Saimaan Puumalasta.

– Eilen heitimme niin ihanat lölyt, että tunteja saunottuamme soitin vielä nopeasti naapurit järven vastarannalta nauttimaan löylyistä, Pirkko Aarnio kertoo.

VAIMO JA LAPSET OVAT olleet keskeisiä toimijoita myös maestron taiteessa. Aikuiset tyttäret **Rea** ja **Marjukka** toimivat isänsä yrityksessä, ja Pirkko-vaimo ideoi lehtiönsä monille Aarnion tuotteille tärkeät nimet.

– Pirkko työskenteli lähes 30 vuotta Yleisradiossa lukijana. Hän on muun muassa lastenanimaatio *Kasper I Ison* Eulaalia Kenkkusen ääni. Jäin freelanceriksi nel-

Eero Aarnion tuotantoon kuuluu myös Doggy-rakennuspallikasarja.

vuosikaudet oppi- sekä muita kirjoja nauhalle sokeita varten. Aarniot rakensivat kotiinsa jopa studion äänitystyötä varten.

Pirkko Aarnion mukaan kauheinta oli lukea näkövammaisille pornoa.

- Äänittäjän kanssa meitä rupesi se kornius naurattamaan niin, että jouduimme välillä katkaisemaan äänityksen. Mutta asenne oli se, ettei sokeilta saa poistaa tätäkään elämän osa-aluetta.

Vaikeita olivat myös kirjoissa esiintyvät saamen- ja iirinkieliset sanat, eikä kuvienkaan selittäminen helppoa ole.

- Edesmennyt kriitikko **Jukka Kajava** kehui Pirkon televisioesitykset ainakin seitsemän kertaa ja sanoi, että jokaisen näyttelijän pitäisi kuulla, kun Pirkko Aarnio lukee, aviomies puuttuu keskusteluun.

Vaimo on saanut sokeille lukemisesta niin paljon myönteistä palautetta vuosien aikana, että se on aivan itkettänyt. Ammattimaisen puhujan kyky eläytyä erilaisiin kirjallisiin hahmoihin on ilahduttanut näkövammaisia kuulijoita suuresti.

VEIKKOLASSA PAISTAA syysaurinko, ja suomalaisen muotoilun yksinäinen susi istuu suuren työpöytänsä ääreen. Pöytä on täynnä lyijykyniä, harppeja, tusseja ja silkinohutta luonnospaperia. Tietokonetta ei näy missään.

Aarnion käsi vetää tussilla taidokkaita viivoja paperille, vaivatta.

- Kynä on nopeampi kuin yksikään tietokone. Käsin saan tarkan, hallitun viivan. Kopiokonetta käytän kuvieni suurentamiseen ja pienentämiseen.

Pitääkseen kuviansa perspektiivin kohdallaan suunnittelijamestari hakkaa vasaralla puiseen pöytänsä nuppineulan, josta tarvittava pakopiste löytyy, vaikka paperi heilahtaisi pois paikaltaan.

Muotoilijan lennokkaita kaaria rajoittaa vain työpöydän ja luonnospaperin leveys. Yli 90 senttimetrin kokoisia ideoita professori yrittää välttää.

- Tietokoneesta puuttuu draivi. Se on sellaista pientä nyhertämistä. Piirrän vapaalla kädellä, sillä mikään ei voita viivaa. Muovi sopii hyvin materiaalikseni, koska se on yhtä joustava kuin ideani.

Ei Aarnionkaan draivilla näytä olevan mitään rajaa. ●

Professori Aarnio piirtää kaiken käsin.

- Tietokoneella tekeminen on sellaista pientä nyhertämistä.

The Tree on Eero Aarnion suunnittelema tilanjakaja.

jä vuotta Ateneumista valmistumiseni jälkeen vuonna 1962, ja auttoi ihan hirveästi, että Pirkko sai kuukausipalkkaa, professori kehuu nyt 81-vuotiasta vaimoan.

Myös Marjukka-tytär päätyi hetkeksi televisiotyöhön. Hän esiintyi 6-7-vuotiaana lastenohjelmassa lukien ja piirtäen tarinoita.

- Eläinhahmoni syntyivät jo 1960-luvulla, kun leikkasin lapsille värpaperista hahmoja. Löysin ne myöhemmin laatikoista ja huomasin, että neidän näyttävät ihan hyviltä. Pony on tehty jo vuonna 1972.

Tekstiiliyritys Eurokangas ihastui Aarnion eläinhahmoihin niin, että käytti niistä neljää tämän syksyn kangasmallistossa.

- Nyt Aarniota saa metreittäin, professori hekottaa.

YLEISRADIOSTA ELÄKKEELLE jäätyään Pirkko Aarnio alkoi käyttää logopedin tutkintoaan hyväkseen ja luki